

Motion till riksdagen 2009/10: MJ446

av **Ronny Olander och Sinikka Bohlin (s)**

Växtförädling för framtidens livsmedelsproduktion

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av växtförädling för att tillgodose tillgången på växtmaterial för svenska odlingsförhållanden.

Motivering

Förutsebara förändringar av produktionsvillkoren för jordbruk i Sverige är bland annat klimatförändringen och det därmed sammanhängande behovet av att minska förbrukningen av fossil energi. Men kommer vi att ha de växter och de odlingsmetoder som behövs för småskalig ekologisk närodling i nytt klimat? Om inte denna fråga tas på allvar finns det stor risk för att svaret blir nej.

I ett varmare klimat kommer vi att kunna odla sorter som är mera värmekrävande än dem vi odlar i dag, och mycket talar för att vi då kan få större skördar. Men det är inte säkert att vi direkt kan hämta växtsorter söderifrån. De kanske inte passar våra jordar, vår ljusmässiga årstidsrytm eller det fuktigare klimat som förutses. Det är inte heller säkert att de med ekologiska metoder kan förskonas från nya växtskadegörare i ett förändrat klimat.

Strävan att reducera koldioxidutsläppen i kombination med troligen fortsatt stigande energipriser gör det angeläget att en ökad andel av vår livsmedelsförsörjning kan ske med lokal odling i olika klimatzoner inom landets gränser. Därför blir också en breddning av växtsortimentet önskvärd. Även denna utveckling förutsätter odlingsförsök och försök att hitta sorter med optimal anpassning till olikartade odlingsförhållanden.

Dagens ekologiska lantbruk är till stor del starkt beroende av fossila drivmedel för jordbearbetning. Minskad jordbearbetning av energi- eller klimat-skäl kan förutsättas öka behovet av växtsorter med effektivare rotsystem,

Fel! Okänt namn på

bättre förmåga till näringsupptag och bättre egenskaper för att klara konkurrensen med ogräs. Också i detta avseende kan det vara avgörande om vi har möjligheter att utnyttja genbanksmaterial och bedriva växtförädling.

Vi har i Sverige haft en drygt hundraårig period av framgångsrik växtförädling som har spelat en viktig roll för framgångarna för svenskt jordbruk och trädgårdsodling. Samtidigt som vi nu står inför nya svåröverskådliga utmaningar upphör i stort sett växtförädlingen inom landet. Vi tycks i framtiden bli allt mer beroende av de stora, ofta globala, växtförädlingsföretagen. Dessa har inget större intresse av att bedriva växtförädling och annat utvecklingsarbete för att tillgodose behoven av lokalt lämpligt utsäde och annat förökningsmaterial på en liten marknad som Sverige eller de övriga länderna i Norden. Har företagen ingen konkurrens i detta avseende blir intresset ännu mindre. Det stora arbete som läggs ned på att säkerställa det genetiska kulturarvet riskerar att bli outnyttjat.

Slutsatsen blir därför att vi från svensk sida måste eftersträva att samarbeta med våra grannländer för att upprätthålla kompetens och resurser för den för oss helt avgörande framtida livsmedelsförsörjningen. Detta tillhör de viktigaste säkerhetsfrågorna inför en svårbedömd framtid. För att kunna delta i ett nordiskt samarbete av detta slag behövs kompetens och arbetsmöjligheter inom landet, i första hand inom Sveriges lantbruksuniversitet. Frågan bör även aktualiseras i det nordiska samarbetet på statsnivå.

Stockholm den 1 oktober 2009

Ronny Olander (s)

Sinikka Bohlin (s)